

Zemljotres koji je prošle nedelje pogodio okolinu hrvatsko-slovenačke nuklearke “Krško” ponovo je otvorio temu bezbednosti proizvodnje nuklearnog goriva kod nas i u regionu. Iako su seizmolozi, u međuvremenu, utvrdili da nuklearka radi pouzdano i da nije bilo posledica potresa, domaći stručnjaci objašnjavaju da bi se ozbiljniji problem u ovom, ili nekom drugom od ukupno 10 nuklearnih pogona na udaljenosti do 600 kilometara oko Srbije, u nju preneo – u roku od sat vremena.

Posledice eventualne havarije koja bi se desila u nuklearkama u Mađarskoj, Bugarskoj, Rumuniji, Sloveniji sa sobom bi donele i sve posledice koje jedan nuklearni incident može da proizvede.

Ipak, Srbija i nakon isteka Moratorijuma o zabrani korišćenja nuklearnih pogona, koji je bio na snazi do početka 2015. godine, i dalje ne razmišlja o izgradnji nuklearnih pogona.

- Na godišnjicu katastrofe u Černobilju, ove godine smo uputili uputiti zahtev za produženje dvadesetpetogodišnjeg moratorijuma, odnosno predlog za usvajanje novog zakona o zabrani izgradnje nuklearnih elektrana u Republici Srbiji – kaže narodni poslanik stranke Zeleni Srbije Ivan Karić. - Iz Agencije za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije smo dobili tumačenje u kojem se kaže da se postojeće rešenje, kojim se zabranjuje upotreba nuklearne energije u Srbiji, i dalje na snazi. Zato prestaje da važi moratorijum i zabrana je trajna.

Srbija je u pravoj “nuklearnoj šumi”, jer gotovo svi susedi imaju svoje reaktore. Mađarska ima dva pogona u Paksu, na Dunavu, blizu granice sa Slovačkom, dok Hrvatska i Slovenija imaju zajedničku pograničnu nuklearku u Krško. Rumunija ima elektranu kod Černe Vode na Dunavu i planira stranim kapitalom, da izgradi još jednu, u centralnom delu zemlje.

Slovačka je zatvorila oba pogona zastarele ruske tehnologije.

Stručnjaci misle da bi Srbija o nuklearnim postrojenjima trebalo da razmišlja za pet ili 15 godina.

- Imamo dovoljno lignita za eksploataciju za narednih 60 ili 70 godina – kaže Nikola Rajaković, profesor na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu. - O nuklearkama bi trebalo raspravljati 2020. ili čak 2030. godine. Čak i da počnemo da se bavimo nuklearnom proizvodnjom, suočićemo se sa nedostatkom novca, ali i stručnjaka jer je godinu dana posle ukrajinske katastrofe ugašena katedra za nuklearnu fiziku Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu.

Iako bismo u budućnosti mogli da ostanemo bez energije, za nuklearni pogon treba nam – minimalno dve milijarde dolara, koliko je koštala mala nuklearka “Krško”.

Pucanje sistema za hlađenje nuklearke, koji su u gotovo svim dosadašnjim slučajevima uzrokovali eksplozije na nuklearnim postrojenjima, toliko su velike da se posledice očitavaju

stotinama hiljada kilometara daleko, a u Evropi su pogoni na udaljenosti od nas na svega nekoliko stotina kilometara. Tako su, na primer, zagađenja od černobiljske katarstrofe zabeležena - i na Novom Zelandu!

Države su u obavezi da dobiju odobrenje od zemalja u regionu, kada žele da grade novi ili prošire postojeći nuklearni pogon - kažu u Udruženju za energetiku u PKS. - Kako se Mađari na Dunavu šire, prošle godine su za to tražili dozvolu Srbije. Našoj zemlji zapravo najveća opasnost preti iz Bugarske, koja je morala da ugasi četiri od šest blokova u Kozloduju.

izvor: novosti.rs